

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/133/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2111221190
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2111221190.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený: Tomáš Kušnir, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: L. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., G. Y. XX, zastúpený opatrovníčkou: Mgr. U. V., pracovníčkou Okresného súdu Piešťany, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Nám. Legionárov 5, Prešov, zastúpený: JUDr. Ambróz Motyka, advokát, AK Nám. SNP 7, Stropkov, o zaplatenie 1.145,32 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 18C/59/2012-107 zo dňa 9. januára 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa potvrdzuje.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Žalobca je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 106,97 eura k rukám právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol, žalovanému nepriznal náhradu trov konania, súd zároveň zrušil platobný rozkaz vydaný Okresným súdom Trnava zo dňa 03.10.2011, č.k. 21Ro/95/2011-18 a žalobcu zaviazal zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania v sume 213,50 eura v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Po právnej stránke rozsudok odôvodnil § 53 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a), b) a d) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 93 ods. 1, 2, 4, § 82 ods. 1 O.s.p. Skutkovo rozsudok odôvodnil tým, že v danom prípade sa žalobca žalobou domáhal zaplatenia sumy 1.145,32 eura s príslušenstvom na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej 08.12.2006 medzi Všeobecnou úverovou bankou a.s. a žalobcom, na základe ktorej postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Postupca a žalovaný uzatvorili dňa 11.08.2004 zmluvu k úverovému účtu, ktorej súčasťou sú všeobecné obchodné podmienky VÚB a.s. na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám a VÚB a.s. poskytla žalovanému úver. Žalovaný neplnil splátky úveru riadne a včas, preto postupca vypovedal zmluvu o úvere a žalobca vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy, ktorá ku dňu postúpenia pohľadávky predstavovala sumu 1.196,50 eura. Po postúpení pohľadávky žalovaný uhradil ešte sumu 51,18 eura, ku dňu rozhodnutia súdu dlhoval žalovanú sumu vo výške 1.145,32 eura. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania vedľajším účastníkom sa súd zaoberal premlčaním a dospel k záveru, že nárok zaplatenie dlžnej sumy žalobcovi nemožno priznať, lebo je premlčaný. Pohľadávka sa stala splatnou dňom 25.07.2005, žaloba na súd bola podaná až po uplynutí 3-ročnej premlčacej lehoty, dňa 27.09.2011. Vedľajší účastník, ktorý má v tomto konaní rovnaké práva ako samotný účastník, vzniesol námietku

premlčania, preto na túto skutočnosť súd prihladol a žalobu žalobcu z dôvodu premlčania jeho nároku zamietol. O trovách konania žalovaného súd rozhodol v súlade s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože si žiadne neuplatnil. V zmysle citovaného ustanovenia súd priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania spolu v sume 213,50 eura, ktoré trovy pozostávajú: (tarifná hodnota veci 1.659,96 eura pozostáva z istiny 1.145,32 eura a sumy 514,64 eura ako úroky z omeškania vo výške 13% ročne zo sumy 781,06 eura od 09.12.2006 do 02.01.2012); jeden úkon právnej služby 81,33, režijný paušál za rok 2012 7,63 eura. Úkony - prevzatie a príprava zastúpenia 81,33 eura, režijný paušál 7,63 eura, odpor zo dňa 30.03.2012 (správne vyjadrenie k žalobe) 81,33 eura, režijný paušál 7,63 eura, odmena advokáta spolu 177,92 eura, DPH 20% 35,58 eura.

Proti rozsudku podal odvolanie žalobca, prostredníctvom právneho zástupcu, pričom poukázal na nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočne zistený skutkový stav súdom prvého stupňa. Žalobca poukázal na to, že dňa 14.12.2009 žalovaný podpísal dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, prostredníctvom ktorej žalovaný uznal svoj záväzok voči žalobcovi vzniknutý zo zmluvy o poskytnutí flexipôžičky uzavretej so Všeobecnou úverovou bankou a s. vo výške 781,06 eura s príslušenstvom čo do dôvodu a výšky a zaviazal sa splatiť svoj záväzok. Dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, teda má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Zároveň žalovaný potvrdil vedomosť o premlčaní dlhu a následkami s tým spojenými. Žalobca poukázal na skutočnosť, že v danom prípade došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu, pričom, aby nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta O.z. zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu, pričom zároveň v danom prípade v čase uznania nebol záväzok žalovaného premlčaný. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta O.z. nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 O.z., čo potvrdzujú aj odlišné právne dôsledky, ktoré s nimi zákon spája. Uznanie premlčaného práva nie je z hľadiska účinkov spojených s § 110 ods. 1 O.z. viazané na vedomosť dlžníka, že uznal premlčané právo. K prerušeniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a začatiu plynutia novej 10 ročnej premlčacej doby dochádza bez ohľadu na to, či dlžník v čase uznania o premlčaní vedel alebo nie. Na rozdiel od uvedeného, úprava obsiahnutá v ust. § 558 O.z. spája vedomosť toho, kto uznal premlčaný dlh, o jeho premlčaní, so vznikom vyvrátiateľnej domnienky, že dlh v čase uznania trval, t. j. ust. § 110 O.z. nepodmieňuje samotné uznanie dlhu a jeho účinky s nutnosťou vedomosti toho, kto dlh uznal, o jeho premlčaní a jeho následkoch. Žalobca zdôraznil, že ak by aj v danom prípade išlo o premlčaný záväzok a žalovaný by v čase uznania dlhu nevedel o jeho premlčaní, právny účinok spojený s uznaním práva, ktorý predpokladá ust. 110 ods. 1 druhá veta O.z., t.j. prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej 10-ročnej doby v takomto prípade nastupuje. Rovnaký právny názor je vyjadrený aj v rozsudkoch NS ČR 3Cz 6/68, 33 Cdo 155/2007, 33Odo 934/2005, 33Odo 1039/2004. Tým, že žalovaný podpísal dohodu, prejavil vôľu záväzok splniť, čo je zároveň v jeho záujme, pretože po jeho splatní nebude figurovať v databázach neplatičov, čím sa môže v budúcnosti zlepšiť jeho postavenie pri žiadosti o úver. Obsah dohody nie je tak rozsiahly, aby sa s ním žalovaný nemal možnosť oboznámiť. Žalovaný dohodu podpísal vo svojom bydlisku, mal možnosť si dohodu v pokoji prečítať, dohodu nemusel podpísať, ak s jej obsahom nesúhlasil. V dohode nie je určená výška splátok, nakoľko žalovaný žiadal splnenie dlhu v neprímerane nízkych splátkach v porovnaní s dlžnou sumou. Žalobca zastáva názor, že žalovaný po tom, čo sa oboznámil s obsahom dohody, svojím podpisom svoj existujúci záväzok uznal a vyjadril svoju vedomosť s premlčaním pohľadávky. Žalobca tiež nesúhlasil, aby bol zaviazaný na úhradu trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi, pretože tieto trovy boli vynaložené vedľajším účastníkom neúčelne. Poukázal na to, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa, musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach, samotné združenie má vo svojich radoch členov s právnickým vzdelaním, má pritom možnosť využívať aj podporu ministerstva. Navyše vstúpil do konania z vlastnej iniciatívy, nemá žiadnu vedomosť o prejednávanej príhode, pre jeho vstup do konania neexistoval žiaden dôvod a ide mu len o získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Žalobca poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 5Co/26/2012 a sp.zn. 3Cob/259/2011, právne zastúpenie vedľajšieho účastníka je potrebné posúdiť ako neúčelné a nadbytočné. Žalobca poukázal tiež na dôvodovú správu k zákonu č. 384/2008 Z.z. Združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, jeho paušálnym vstupom do konania sa iba zbytočne navyšujú trovy konania. Žalobca poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/141/2012, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co/91/2012 a sp. zn. 16Co/100/2012,

Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/35/2012 a sp. zn. 13Co/40/2012. Obdobný právny názor vyslovil aj Ústavný súd SR v náleze II ÚS 78/03. Odvolateľ navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok preskúmal a v zmysle § 220 O.s.p. zmenil tak, že vyhovie návrhu žalobcu v plnom rozsahu, resp. v zmysle § 221 ods. 1 a 3 O.s.p. ho zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si žalobca uplatnil trovy konania (prvostupňového a aj odvolacieho) voči žalovanému a voči vedľajšiemu účastníkovi.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril vedľajší účastník podaním doručeným súdu 18.02.2013, vo vyjadrení uviedol, že v odvolaní sa žalobca odvoláva na dohodu o uzavretí splátkového kalendára o uznaní záväzku, v ktorej mal žalovaný uznať svoj záväzok. Vzhľadom ku skutočnosti, že žalobca do dnešného dňa súdu žiadnu dohodu nepredložil, resp. vedľajšiemu účastníkovi nebola doručená, je jeho rozsiahla argumentácia v odvolaní k dohode bezpredmetná. Žalobca v odvolaní namieta, že nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva v súvislosti s tým, že súd žalobcu zaviazal zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania. Žalobca nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka a zastáva názor, že dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania. Poukazuje na to, že samotné združenie má v radoch členov, ktorí evidentne majú právnické vzdelanie, pričom združenie môže využívať aj určenú podporu ministerstva. Z vedených dôvodov navrhuje aplikovať § 150 O.s.p. a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať. Vedľajší účastník s argumentáciou žalobcu nesúhlasí, pričom poukazuje na to, že v danom prípade § 150 ods. 1 O.s.p. nemožno použiť a je podstatné zisťovať okolnosti súvisiace so stavom pred začatím sporu, so správaním sa účastníkov v priebehu sporu a s okolnosťami uplatnenia nároku (poukazuje na uznesenie NS SR sp. zn. 6 M Cdo 5/2011). Vstup vedľajšieho účastníka do konaní súvisiacich s ochranou spotrebiteľa vyplýva z článku 7 ods. 1 smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorej členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a sťažiacich existovali adekvátne účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov. V tejto súvislosti vedľajší účastník poukázal na skutočnosť, že práve pôsobenie vedľajšieho účastníka v tomto konaní predstavuje adekvátny a účinný prostriedok ochrany spotrebiteľských práv pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nakoľko práve vznesenie jednotlivých námietok vedľajším účastníkom viedlo k zamietnutiu žaloby. Skutočnosť, že vedľajší účastník má v radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie nemôže brániť tomu, aby sa vedľajší účastník nechal zastupovať advokátom, v súlade s § 93 ods. 4 a § 18 O.s.p. Vedľajší účastník poukázal na to, že súd pri rozhodovaní o trovách vedľajšieho účastníka postupoval v súlade s legislatívnou Európskej únie, judikatúrou súdneho dvora EÚ a v súlade s ustálenou súdnou praxou a právnou teóriou. V odvolaní ďalej cituje z uznesení Krajského súdu Košice z 31.07.2012, č. k. 9 Co/104/2012 - 84, Krajského súdu Nitra z 31.07.2012, č. k. 25 Co/179/2012 - 69, Krajského súdu Nitra z 23.08.2012 č. k. 9Co/172/2012 - 137, Krajského súdu Banská Bystrica z 28.06.2012, 16 Co/186/2012 - 103, Krajského súdu Banská Bystrica z 10.05.2012, č. k. 15 Co/92/2012 - 69, Krajského súdu Banská Bystrica za 27.09.2012, č. k. 17Co/202/2012 - 91, Krajského súdu Prešov z 09.10.2012 sp. zn. 17 Co/134/2012, Krajského súdu Košice z 24.10.2012 č. k. 3Cob/ 205/2012 - 86 atď.. Z uvedených dôvodov navrhol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť a uplatnil si aj náhradu trov odvolacieho konania v celkovej výške 106,97 eura.

Na výzvu odvolacieho súdu sa k odvolaniu žalobcu vyjadrila opatrovníčka žalovaného podaním doručeným súdu 08.02.2014. Vo vyjadrení uviedla, že so vstupom vedľajšieho účastníka na strane žalovaného súhlasí a tiež sa pripája k vznesenej námietke premlčania vedľajším účastníkom.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné a boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku.

Vychádzajúc z obsahu spisu, z odôvodnenia preskúmaného rozsudku i z obsahu odvolania podaného žalobcom je zrejmé, že skutočnosť, že medzi VÚB a.s. a žalovaným bol uzavretá dňa 11.08.2004 zmluva o poskytovaní flexipôžičky, na základe ktorej VÚB a.s. poskytla žalovanému pôžičku vo výške 30.000 Sk a žalovaný sa zaviazal pôžičku vrátiť v 24 mesačných splátkach vo výške 1.496,27 Sk nebola medzi účastníkmi sporná. Rovnako nebolo sporným, že žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 08.12.2006 a že pohľadávka sa stala splatnou 25.7.2005. Tiež nebolo sporným (keďže žalobca uvedenú skutočnosť v odvolaní nenamietal), že na predmetný právny vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia právneho poriadku na ochranu spotrebiteľa, zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zákon ako i ustanovenia Občianskeho zákonníka, týkajúce sa právnych úkonov a ochrany spotrebiteľa. Sporným ale zostalo a zároveň to tvorilo predmet prieskumu odvolacieho súdu, aké následky mala dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 14.12.2009 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným, na základe ktorej podľa tvrdenia žalobcu došlo k predĺženiu premilčacej doby na 10 rokov.

Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade bolo potrebné posúdiť charakter právneho úkonu, zmluvy o poskytnutí flexipôžičky zo dňa 11.08.2004, k uzavretiu ktorej došlo medzi žalovaným a VÚB a.s., na základe ktorej VÚB a.s. poskytla žalovanému pôžičku vo výške 30.000 Sk a žalovaný poskytnuté finančné prostriedky v celom rozsahu nevrátil, pretože tento právny úkon predchádzal uzavretiu dohody o uznaní záväzku zo dňa 14.12.2009. Obidva právne úkony na seba nadväzujú a spolu súvisia. Zmluva o poskytnutí flexipôžičky bola uzavretá podľa ustanovení § 497 a nasledujúcich Obchodného zákonníka. Z formy a obsahu zmluvy je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mala banka už pripravený a dopisovala do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa žalovaného, pričom žalovaný obsah tejto zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť a ani neovplyvnil. Podľa znenia § 52 ods. 1 OZ v období od 01.04.2004 do 31.12.2007 (v čase uzavretia zmluvy medzi účastníkmi 11.08.2004), zmluva pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 OZ nespádala. Je ale nesporné, že zmluva o poskytnutí flexipôžičky zo dňa 11.08.2004 je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 23a z. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, v znení platnom v čase uzavretia zmluvy, keďže ide o zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka a jej charakteristickým znakom je, že sa uzatvárala vo viacerých prípadoch a je z nej zrejmé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky spotrebiteľskou zmluvou. Keďže z § 52 a nasl. OZ nie je možné vyvodiť, že 5. hlava OZ sa vzťahuje len a výlučne na tie spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v § 52 ods. 1 OZ, odvolací súd je toho názoru, že všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. OZ je nevyhnutné aplikovať i na spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v § 23a z. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Keďže Všeobecná úverová banka a.s. bola osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, vystupovala v pozícii dodávateľa v zmysle § 52 ods. 2 OZ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a je i veriteľom v zmysle § 3 ods. 1 z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na to, že žalovaný pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, je potrebné ho v zmysle § 52 ods. 3 OZ v uvedenom znení považovať za spotrebiteľa a zároveň je spotrebiteľom i v zmysle § 3 ods. 2 z. č. 258/2001 Z. z. Vzhľadom na to, že zmluvou o úvere sa VÚB a.s. zaviazala poskytnúť ako dodávateľ žalovanému ako spotrebiteľovi dočasne peňažné prostriedky vo forme úveru a žalovaný ako spotrebiteľ sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť spolu s odmenou, zmluva uzavretá medzi účastníkmi spĺňa základné náležitosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 2 písm. a) a b) z. č. 258/2001 Z. z., keď zároveň nebolo preukázané, že by zmluva uzavretá medzi účastníkmi bola niektorou zo zmlúv vymenovaných v § 1 ods. 2 z. č. 258/2001 Z. z., a preto nie je vylúčená spod jurisdikcie tohto zákona. Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi založený zmluvou zo dňa 11.08.2004 je nevyhnutné posudzovať podľa z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka). S poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady prednosti aplikácie špeciálnej právnej úpravy, ktorou v danom prípade je z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako i § 52 a nasledujúcich OZ, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi VÚB a.s. a žalovaným posudzovať podľa citovaných ustanovení OZ a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

Posúdenie záväzkového vzťahu medzi žalovaným a bankou bolo potrebné z toho dôvodu, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 08.12.2006 medzi postupcom, VÚB a.s. a postupníkom, t.j. žalobcom, došlo k postúpeniu pohľadávky voči žalovanému na žalobcu. Postúpenie pohľadávky malo za následok, že žalobca vstúpil do práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy o poskytnutí flexipôžičky ako veriteľ. Postupca, VÚB a.s. postúpenú pohľadávku so všetkými právami s ňou spojenými stratil. Postupník, t.j. žalobca nadobudol pohľadávku aj so všetkými námietkami, ktoré možno proti nej uplatniť. K týmto námietkam môžu pribudnúť aj iné námietky, vzniknuté z nového pomeru medzi dlžníkom a novým veriteľom. Žalobca dňa 14.12.2009, ako postupník uzavrel so žalovaným dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku. Žalobca tvrdí, že k dohode o splátkach nedošlo, pretože žalovaný navrhoval príliš nízke splátky vzhľadom k výške dlžnej sumy, takže došlo k uznaniu záväzku, čo malo za následok predĺženie premlčacej lehoty na 10 rokov a zmluva bola doplnená o rozhodcovskú doložku a záverečné ustanovenia. Z uvedeného vyplýva, že dohodou o uznaní záväzku pôvodný záväzok nezanikol, nevnikol nový záväzok, došlo len k zmene, doplneniu pôvodne uzavretého záväzku. Vzhľadom ku skutočnosti, že žalobca vstúpil do práv a povinností postupcu a nedošlo k zániku pôvodne uzavretej zmluvy zo dňa 11.08.2004, len k jej zmene (doplneniu), posúdenie zmluvy o poskytnutí flexipôžičky z 11.08.2004 a jej dodatku formou uznania záväzku (zo dňa 14.12.2009) sa nezmenilo, ide o spotrebiteľskú zmluvu a žalobcu je potrebné považovať za dodávateľa, voči ktorému možno použiť všetky námietky, ako bolo hore uvedené. Ak žalobca ako dodávateľ uzavrel so žalovaným dohodu o uznaní záväzku, je možné dôjsť k záveru, že takáto zmluvná podmienka (dohoda) spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (začala plynúť nová 10 ročná premlčacia lehota) a preto je neplatná podľa § 53 ods. 5 OZ aj s prihliadnutím aj k uvedenému nižšie. Spotrebiteľ nemá záujem na predĺžovaní premlčacej lehoty, čím sa vystavuje dlhému obdobiu právnej neistoty a táto zmluvná podmienka upravená spotrebiteľskou zmluvou uzavretou medzi účastníkmi sa odchyľila od ustanovení OZ v neprospech spotrebiteľa, pretože ustanovenia OZ vo všeobecnosti upravujú 3-ročnú premlčaciu lehotu. Keďže zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku, je v tejto časti neplatná a pre posúdenie nároku navrhovateľa je potrebné aplikovať § 101 OZ. Podľa § 55 ods. 1 OZ sa zmluvné dojednania spotrebiteľských zmlúv nemôžu odchyliť od zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa nesmie vzdať práv, ktoré mu zákon poskytuje, alebo inak zhoršiť svoje postavenie. Jeho postavenie nesmie byť zhoršené ani s jeho súhlasom, preto prehlásenie o predĺžení premlčacej lehoty v prospech žalobcu ako podnikateľského subjektu je možné považovať za absolútne neplatné, pretože postavenie spotrebiteľa tým bolo značne zhoršené.

Ak odvolací súd v súlade s hore uvedeným považoval žalobcu za dodávateľa, a záväzkový vzťah medzi účastníkmi za spotrebiteľský, je potrebné v danej veci tiež aplikovať ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa, zák. č. 250/2007 Z.z (predtým zák.č.634/1992 Zb. ako súd už vyššie uviedol). Ustanovenie § 4 ods. 8 citovaného zákona stanovuje, že predávajúci (teda aj dodávateľ) nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. Ustanovenie § 7 ods.2 cit. zák. definuje, že obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade žalobca ako veriteľ dosiahol uzavretie dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku dňa 14.12.2009 v dôsledku použitia nekalej obchodnej praktiky spočívajúcej v tom, že právny úkon, obsahom ktorého bolo uznanie dlhu, bol súčasťou predtlačenej formulára, do ktorého sa doplnili len údaje o žalovanom (súčasťou tohto formulára bolo aj ustanovenie, že žalovaný uznáva premlčaný dlh). Žalobca však počas konania nepreukázal (na ňom bolo dôkazné bremeno), že žalovanému, ako priemernému spotrebiteľovi boli akokoľvek vysvetlené, v súlade s požiadavkou odbornej starostlivosti, následky uznania dlhu najmä s ohľadom na jeho premlčanie, resp. dĺžky premlčacej doby. Následne žalovaný bez toho, aby mu boli vysvetlené následky uznania záväzku, dohodu podpísal (došlo k narušeniu ekonomického správanie sa priemerného spotrebiteľa). Ak by bol žalobca žalovanému vysvetlil následky uznania záväzku (10-ročná premlčacia lehota), bolo by nelogické, že by žalovaný s takýmto poznatkom dohodu o uznaní záväzku podpísal. Navyše súdu je z jeho rozhodovacej činnosti zrejmé, že žalobca nakupuje premlčané

pohľadávky vo veľkom množstve a následne iniciuje stretnutia, na ktorých bez náležitého vysvetlenia následkov uznania záväzkov spotrebiteľom, necháva dohody o uznaní záväzku podpisovať s úmyslom docieľiť nápravu pochybenia právnych predchodcov žalobcu, spočívajúcu v nepodaní žaloby včas (pred uplynutím premlčacej doby) a s cieľom získať výhody na úkor spotrebiteľa.

Je nepochybné, že uznanie záväzku je jednostranný právny úkon, v ktorom dlžník uznáva záväzok čo do dôvodu a výšky. Pre posúdenie platnosti takéhoto právneho úkonu je potrebné aplikovať ust. § 34 a nasledujúce OZ. Posudzujúc platnosť tohto právneho úkonu odvolací súd dospel k záveru, že ide o absolútne neplatný právny úkon, pretože nespĺňa predpoklady riadneho právneho úkonu v súlade s § 39 OZ, pre jeho rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi). Rozpor s dobrými mravmi je rozporom s objektívnym právom a tento rozpor spôsobuje neplatnosť právneho úkonu bez ohľadu na to, či subjekt o tomto rozpore vedel alebo nie. Právny úkon sa prieči dobrým mravom, pokiaľ nerešpektuje niektorú zo súhrnu spoločenských, kultúrnych a mravných noriem. Ako súd vyššie dôvodil, k podpisu dohody o uznaní záväzku došlo za použitia nekalej obchodnej praktiky, t.j. konania v rozpore s dobrými mravmi. Takýto jednostranný právny úkon je potom potrebné vyhodnotiť ako absolútne neplatný, od počiatku neexistujúci a samozrejme nespôsobujúci následky, t.j. v konkrétnom prípade nedošlo platne k uznaniu záväzku, čo má za následok, že v danom prípade je premlčacia lehota 3-ročná (resp. 4-ročná podľa ObZ). Premlčacia lehota začala v danom prípade plynúť 26.07.2005, deň po splatnosti pohľadávky (zo spisu vyplýva, že pohľadávka sa stala splatnou 25.07.2005) a uplynula 25.07.2008 (resp. 25.07.2009). Žalobca podal žalobu na súd 27.09.2011. Vzhľadom k tomu, že vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania, súd prvého stupňa k nej správne prihliadol a žalobu zamietol.

Vznesenie námietky premlčania je svojou podstatou úkon s hmotnoprávnou relevanciou, no nemožno ho považovať za klasický dispozičný úkon, na ktorý vedľajší účastník by nebol oprávnený. Súd by mal v prípade vznesenia námietky premlčania skúmať názor účastníka iba v takom prípade, ak by znesenie námietky premlčania bolo v rozpore s dobrými mravmi. Podľa názoru odvolacieho súdu v občianskom súdnom konaní je oprávnený vzniesť účinne námietku premlčania vedľajší účastník, združenie na ochranu spotrebiteľa, v prospech hlavného účastníka, na ktorého strane sa zúčastňuje konania. Vedľajší účastník je v konaní zásadne oprávnený na všetky úkony s výnimkou dispozície s konaním a s jeho predmetom, ku ktorým je oprávnený hlavný účastník, a tieto úkony robí práve v prospech hlavného účastníka. Uplatnenie obrany proti žalobe je procesným právom účastníka konania, žalovaného a rovnaké právo má podľa § 93 ods. 3 O.s.p. aj vedľajší účastník, ktorý v konaní vystupuje na jeho strane. Pomocou obrany proti žalobe sa uplatňujú tiež námietky vychádzajúce z hmotnoprávnej úpravy, ako je práve námietka premlčania, pričom nie je dôležité, či námietky uplatňované v konaní majú pôvod v hmotnom alebo procesnom práve (porovnaj rozsudok NS SR zo dňa 07.07.2005 sp. zn. 21Cdo/2313/2004, rozsudok NS ČR zo dňa 19.02.2009, sp. zn. 25Cdo/539/2008). Ak by absentoval výslovný nesúhlas spotrebiteľa so vznesenou námietkou premlčania zo strany vedľajšieho účastníka, mohla by byť aj takáto námietka účinná, pričom by ju súd posudzoval podľa § 93 ods.4 tretia veta O.s.p. V danom prípade sa však opatrovníčka žalovaného vyslovene pripojila k námietke premlčania nároku žalobcu podaním doručeným odvolaciemu súdu 08.02.2014, preto bolo potrebné sa vznesenou námietkou premlčania zaoberať a hodnotiť ju.

Pre úplnosť je potrebné dodať, že uvedený právny názor je aj v súlade s názorom NS SR vyjadrenom v rozhodnutí z 16.01.2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, podľa ktorého kým rešpektovanie princípu „neznalosť zákona neospravedlňuje“ v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) je potrebné vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je „princíp ochrany spotrebiteľa“. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života odporuje požiadavka na podrobnú (až detailnú) znalosť právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.

Podľa názoru odvolacieho súdu je rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne aj v časti, v ktorej súd zaviazal zaplatiť žalobcu náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi.

K argumentácii žalobcu týkajúcej sa neúčelnosti vynaložených trov konania vedľajšieho účastníka odvolací súd udáva, že skutočnosť, že úkony, ktoré uskutočnil právny zástupca vedľajšieho účastníka, mohol uskutočniť vedľajší účastník, nie je dôvodom, pre ktorý by bolo vylúčené, aby združenie bolo v konkrétnom konaní zastúpené právnym zástupcom. Rovnako ani skutočnosť, že združenie má v radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie, nie je dôvodom, pre ktorý by bolo vylúčené, aby združenie bolo v konkrétnom konaní zastúpené právnym zástupcom. Ak sa účastník môže dať v konaní zastúpiť advokátom, potom je nezrozumiteľná námietka žalobcu, že ak sa vedľajší účastník dá zastúpiť, dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania, pretože v danom prípade nejde o navyšovanie trov, ale o vznik trov v dôsledku ústavného práva na zastupovanie.

Odvolací súd je toho názoru, že v danom prípade konaním vedľajšieho účastníka, zastúpeného právnym zástupcom nedochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov a nehospodárnosti konania, na ktorú skutočnosť by mal súd prihliadať pri rozhodovaní o trovách konania. V tomto smere odvolací súd poukazuje na ust. § 3 ods.4, 5 zák.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorých každý spotrebiteľ má právo združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi združenia a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov. Proti porušeniu práva a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Z uvedeného je zrejmé, že vedľajší účastník na strane žalovaného vstúpil do konania s cieľom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy žalovaného, a preto pokiaľ vedľajší účastník bol v konaní zastúpený právnym zástupcom, nemožno v danom prípade zastávať názor, že týmto zastúpením došlo k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania aj s poukazom na ust. § 20 ods.1 zák.č. 586/2003 Z.z. o advokácii, podľa ktorého každý má právo na poskytovanie právnych služieb a môže o ne požiadať u ktoréhokoľvek advokáta. Odvolací súd ďalej dodáva, že v danom prípade nie je možné aplikovať ani ust. § 150 ods.2 O.s.p., nakoľko z dôvodovej správy ustanovenia § 150 ods.2 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z. účinného od 15.10.2008, vyplýva úmysel predkladateľa zákona vo veciach s nízkou hodnotou sporu pristúpiť k zníženiu neprimeraných trov, ak tieto sú voči pohľadávke v drobných sporoch neprimerané, a to obdobne ako je upravené v Nariadení EP a Rady (ES) č.861/2007 z 11.07.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, tzv. drobných sporoch. Ide však o konania, kde trovy predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. O takýto prípad však v danej veci nešlo.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. vedľajší účastník má rovnaké procesné práva ako účastník konania, na strane ktorého vystupuje. Preto to, čo sa vzťahuje na účastníka konania, platí, najmä z hľadiska náhrady trov konania aj pre vedľajšieho účastníka. Základnou otázkou na rozhodnutie o náhrade trov podľa zásady úspechu vyjadrenej predovšetkým v § 142 ods. 1 O.s.p. vo vzťahu ku trovám právneho zastúpenia advokátom v tejto veci je to, či takéto trovy so zreteľom na skutkovú a právnu zložitnosť predmetu súdnej ochrany sú alebo nie sú účelne vynaložené trovy, ak sa súčasne vezme do úvahy aj to, že právne zastúpené advokátom je združenie podľa zákona č. 250/2007 Z.z. Predpoklad na priznanie náhrady trov konania v posudzovanej veci spočívajúci v podmienke, že trovy musia byť účelne vynaložené, treba interpretovať v súlade s dvomi významnými právnymi normami: 1. podľa článku 47 ods. 2 ústavy, každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi..., 2. podľa § 3 ods. 4 zák.č. 250/2007 Z.z. každý spotrebiteľ má právo združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov.

V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že podľa ústavy každý má právo na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, za podmienok ustanovených zákonom. Žiadnym zákonom nie je vylúčené, aby toto základné právo na právnu pomoc uplatnilo aj združenie spotrebiteľov a preto toto právo môže uplatniť aj také združenie. Do obsahu tohto základného práva na právnu pomoc nesporne patrí aj zastúpenie účastníka konania (každého) advokátom. Obsah tohto základného práva však nepredpokladá, že spotrebiteľia, združení v nejakom združení, sú schopní uplatniť svoje základné právo na súdnu ochranu bez právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom len z dôvodu, že sú právnickou osobou, založenou a vzniknutou za špecifickým

účelom ochrany spotrebiteľov. Takéto združenie môže byť podľa názoru odvolacieho súdu, vytvorené aj z osôb, ktoré nemajú žiadny predpoklad, aby sa dokázali právne účinným spôsobom brániť v konaní pred príslušným súdom (podľa názoru odvolacieho súdu ide o znalosť procesných predpisov, ktorú nemožno stotožniť so znalosťou hmotnoprávnej problematiky ochrany spotrebiteľa) a tak len zo zamerania na ochranu spotrebiteľa sa nemôže, podľa odvolacieho súdu, vyvodzovať, že také združenie je schopné zabezpečiť realizáciu základného práva na súdnu ochranu bez zastúpenia advokátom. Navyše, v zákone č. 250/2007 Z.z. sa združenie uvádza vo viacerých ustanoveniach (§ 1, 3, 4, 10, 14b, 19, 20, 25 a 26a). Ani jedno z týchto ustanovení a rovnako ani Občiansky súdny poriadok neukladá takému združeniu (porovnaj najmä § 25 citovaného zákona), aby vo veciach, v ktorých je účastníkom alebo vedľajším účastníkom v konaní pred súdmi konalo bez reálneho uplatnenia základného práva na právnu pomoc, ktoré patrí každému, vrátane právneho zastúpenia advokátom. V tejto spojitosti treba pripomenúť, že podľa článku 2 ods. 3 ústavy každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Združeniu podľa § 25 Zák.č. 250/2007 Z.z. žiaden zákon nezakazuje byť zastúpený advokátom (podľa názoru odvolacieho súdu ani v hmotnoprávných vzťahoch) a tento záver musí byť základom pre posúdenie práva združenia, na náhradu trov konania vzniknutých trovami advokátskeho zastúpenia. Takýto výklad základného práva na právnu pomoc podľa článku 47 ods. 2 ústavy v spojení s § 3 ods. 4 zák.č. 250/2007 Z.z. je potrebné uplatniť v posudzovanom spore aj vo vzťahu k § 146 ods. 2 O.s.p., osobitne k náhrade trov konania vzniknutých právnou pomocou poskytnutou advokátom.

Vychádzajúc z takéhoto výkladu ústavy a zákona o ochrane spotrebiteľov odvolací súd je názoru, že súčasťou ochrany spotrebiteľa v konaní pred súdom je taký výklad § 142 ods. 1 O.s.p., (resp. § 146 ods. 2 O.s.p.), ktorý akceptuje, že združenie spotrebiteľov, ak uplatní základné právo na súdnu ochranu, zásadne má právo na náhradu trov konania, ktoré súvisia s právnou pomocou poskytovanou advokátom. Takáto náhrada by mohla byť nepriznaná len v prípade, ak by niektoré úkony právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom boli zbytočné, respektíve neúčelné, ale táto náhrada nemôže byť nepriznaná len na základe toho, že združenie spotrebiteľov sa dalo v konaní pred súdmi zastúpiť advokátom. Za neúčelný úkon však nemožno bez ďalšieho považovať vstup vedľajšieho účastníka do konania, lebo po prvé, taký úkon Občiansky súdny poriadok upravuje a pripúšťa bez obmedzenia (jediným obmedzením je to, že konanie zatiaľ právoplatne neskončilo) a po druhé, ide o vstup do neprávoplatne skončeného konania, v ktorom sa nedá vopred vylúčiť, že vedľajší účastník so zreteľom na povahu súdnej ochrany a jej špecifický predmet, ktorým je ochrana spotrebiteľa vo všeobecnosti môže účinným spôsobom plniť svoju funkciu vedľajšieho účastníka. V tejto veci došlo k takému vstupu do konania, ktorý odvolací súd nepovažuje, so zreteľom na uvedené, za neúčelný procesný úkon, a teda aj trovy tohto úkonu nie sú neúčelne vynaloženými trovami a odvolací súd ani iné neúčelné úkony právnej pomoci nezistil.

O náhrade trov konania žalovanému odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Úspešnému žalovanému trovy konania nevznikli, ani si ich neuplatnil, preto mu náhrada trov konania nebola priznaná.

V odvolacom konaní plne úspešnému vedľajšiemu účastníkovi vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnej žalobkyni. Trovy odvolacieho konania predstavujú sumu 106,97 eura, vychádzajúc z hodnoty predmetu sporu z istiny 1.145,32 eura a sumy 514,64 eura (ako úroky z omeškania vo výške 13% ročne zo sumy 781,06 eura od 09.12.2006 do 02.01.2012) ako odmena za 1 úkon právnej služby, vyjadrenie k odvolaniu doručené súdu 18.02.2013, 81,33 eura + 7,81 eur režijný paušál + 20% DPH vo výške 17,83 eura, podľa § 11 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Tento rozsudok bol prijatý v odvolacom senáte počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.